

Sygn. akt IV CSK 549/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)
SSN Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)
SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa Gminy Miasta R.
przeciwko Województwu (...)
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 maja 2015 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt V ACa (...),

**oddala skargę kasacyjną i oddala wniosek powódki o
zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 12 lutego 2014 r. oddalił apelację pozwanego Województwa (...) od wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 24 września 2013 r. zasądającego - na podstawie art. 471 k.c. - na rzecz powoda

Gminy Miasta R. zgodnie z żądaniem pozwu kwotę 784.743, 14 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny w (...) tym samym wyrokiem oddalił wniosek pozwanego Województwa (...) z siedzibą w T. o odrzuceniu pozwu wniesionego w dniu 10 lipca 2012 r.

Podstawą wyroku Sądu Okręgowego były następujące ustalenia. W dniu 18 marca 2009 r. strony zawarły umowę o dofinansowanie w formie zaliczki i refundacji projektu „Budowa hali (...) przy zespole Szkół Nr (...) im. (...) w R.” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju. W okresie od 21 maja 2010 r. do 29 czerwca 2010 r. kontrolę tego projektu prowadził Urząd Kontroli Skarbowej w B. W następstwie kontroli po dokonaniu analizy dokumentacji przetargowej stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia, mianowicie zamawiający w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia postawił warunek, aby każdy z wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia przedłożył polisę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności na kwotę 2.000.000,00 zł. W związku z tym wydatki niekwalifikowane w ramach wniosku o płatność objętego kontrolą wyniosły 30.500,00 zł. Pozwany wydał opinię stwierdzającą, iż w wyniku kontroli stwierdzono, że Gmina Miasta R. naruszyła przy realizacji projektu przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych, uzasadnione jest więc nałożenie korekty finansowej (zmniejszenie udzielonego dofinansowania). W piśmie z dnia 29 marca 2011 r. pozwany nałożył na powoda korektę finansową w wysokości 13% wartości udzielonego zamówienia na roboty publiczne i 5% wartości udzielonego zamówienia na pełnienie nadzoru inwestorskiego. Po ponownej analizie dokumentów (dokonanej na wniosek Gminy) korekta na roboty budowlane została zmniejszona do wartości 5 % udzielonego zamówienia. Wobec zmniejszenia dofinansowania, aby ukończyć będącą w trakcie realizacji inwestycję, Gmina Miasta R. zmuszona była zaciągnąć w rachunku bieżącym kredyt wysokooprocentowany. Zakończenie inwestycji (budowy obiektu sportowo-rekreacyjnego) nastąpiło planowo w 2011 roku.

Sąd Okręgowy uznał za zasadne roszczenie powódki oparte na art. 471 k.c. Podzielił stanowisko powoda Gminy Miasta R., zgodnie z którym pozwany

Województwo (...) nie wywiązało się z nałożonej umową z dnia 18 marca 2009 r. zobowiązania; w sposób niezasadny zmniejszył określone umową dofinansowanie, mimo iż po stronie instytucji finansującej, tj. Unii Europejskiej nie wystąpiła szkoda w rozumieniu przepisów kodeksu cywilnego. Sąd Okręgowy wskazał, że stwierdzone w toku kontroli projektu uchybienie polegające na błędnym sformułowaniu zapisu dotyczącego polisy odpowiedzialności cywilnej nie spowodowało wystąpienia szkody. Podkreślił, że przesłanką nałożenia korekty finansowej nie może być szkoda potencjalna. Zdaniem Sądu, zapis dotyczący polisy odpowiedzialności cywilnej nie wpłynął na postępowanie przetargowe. Nie ograniczył zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców.

W uzasadnieniu wyroku z dnia 12 lutego 2014 r., wydanego na skutek apelacji pozwanego, Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności wskazał, powołując się na orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego, że pozbawione podstaw było kwestionowanie przez pozwanego dopuszczalności drogi sądowej w niniejszej sprawie. Podkreślił w szczególności, że nie budzi wątpliwości fakt, iż powód oparł swoje roszczenie na podstawie o charakterze cywilnoprawnym, co uzasadnia rozpoznanie sprawy na drodze sądowej.

Sąd Apelacyjny uznał, że nie było uzasadnione zastosowanie przez pozwanego korekty finansowej w wysokości wynikającej z treści roszczenia. Pozwany nakładając korektę, tym samym ograniczając sumę środków pieniężnych przeznaczonych na realizację inwestycji, naruszył postanowienia umowy zawartej przez strony w dniu 18 marca 2009 r. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie została spełniona podstawowa przesłanka uzasadniająca zastosowanie instytucji korekty finansowej, ponieważ Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia dotycząca realizacji projektu budowy hali sportowej i basenu nie zawierała zapisów naruszających obowiązujące przepisy prawa, tj. art. 7 ust. 1, art. 25 ust. 1 w związku z art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013, poz. 907 ze zm. - dalej jako p.z.p.), w szczególności nie naruszała zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Jak zauważył Sąd Apelacyjny, oceny tej nie zmienia fakt, że w toku procedury przetargowej doszło do pewnych uchybień dotyczących wymagania od konsorcjów polis ubezpieczeniowych. Sąd Apelacyjny odmiennie niż Sąd pierwszej instancji

przyjął, zgodnie z art. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. U. UE L z 2006.21.25 ze zm. - dalej, jako rozporządzenie (WE) 1083/2006), że szkoda może mieć charakter potencjalny. Możliwość nałożenia korekty wiąże się jednak ze stwierdzeniem takiego naruszenia przepisów prawa krajowego lub wspólnotowego, które mogłoby taką szkodę spowodować. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie był uzasadniony podniesiony przez pozwanego zarzut naruszenia art. 36 ust. 5 p.z.p. Zawarty w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia zapis wykluczający możliwość powierzenia podwykonawcom wykonania części lub całości zamówienia, w ocenie Sądu Apelacyjnego, z uwagi na charakter inwestycji należało uznać za uzasadniony w kontekście art. 36 ust.5 p.z.p. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 5 k.c., Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, iż postępowanie pozwanego może budzić istotne zastrzeżenia z punktu widzenia społeczno- gospodarczego przeznaczenia prawa, z którego korzysta, jak i zasad współżycia społecznego.

Pozwany Województwo (...) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 12 lutego 2014 r., zaskarżając ten wyrok w całości. Jako podstawy skargi kasacyjnej wskazał: naruszenie przepisów postępowania: tj. art. 1 i 2 k.p.c. oraz art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., a także naruszenie przepisów prawa materialnego, zarzucił mianowicie: niewłaściwe zastosowanie art. 7 ust. 1, art. 25 ust. 1 w związku z art. 23 ust. 3 oraz art. 36 ust. 5 p.z.p., niewłaściwą wykładnię definicji „nieprawidłowości” wskazanej w art. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. a także niewłaściwą wykładnię art. 5 k.c.

Na tych podstawach skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w całości, a także poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 24 września 2013 r. i odrzucenie pozwu albo oddalenie w całości powództwa ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) w całości, a także poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w T. z dnia 24 września 2013 r. w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, przy czym w każdym przypadku

pozwany wniósł o orzeczenie o obowiązku zwrotu przez powódkę kwoty 1.014.431,13 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut dotyczący niedopuszczalności drogi sądowej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany został jednolity pogląd, według którego droga sądowa, stosownie do art. 2 § 1 i 3 k.p.c., jest dopuszczalna zawsze wtedy, gdy powód opiera swoje roszczenie procesowe na zdarzeniach prawnych, które mogą stanowić źródło stosunków cywilnoprawnych. Ocena charakteru sprawy, jako cywilnej na tle art. 1 k.p.c., podlegającej rozpoznaniu przez sąd powszechny, dotyczy przedmiotu procesu, rozumianego, jako twierdzenie powoda o istnieniu prawa podmiotowego, obejmującego żądanie oraz okoliczności faktyczne powołane, jako jego podstawa. Nie jest natomiast objęte badaniem obiektywne istnienie tego roszczenia albo stosunku prawnego pomiędzy stronami (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2006 r., III CZP 121/05, OSNC 2006, Nr 11, poz. 178; wyrok z dnia 10 marca 2004 r., IV CK 113/03, postanowienia: z dnia 22 kwietnia 1998 r., I CKN 1000/97, OSNC 1999, Nr 1, poz. 6; z dnia 10 marca 1999 r., II CKN 340/98, OSNC 1999, Nr 9, poz. 161; z dnia 22 sierpnia 2000 r., IV CKN 1188/00, OSNC 2001, Nr 1, poz. 20; z dnia 22 sierpnia 2007 r., III CZP 76/07, niepubl. oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2000 r., SK 12/99, OTK 2000, Nr 5, poz. 143). Analiza sprawy cywilnej powinna uwzględniać obecny porządek konstytucyjny, w szczególności art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 Konstytucji, które gwarantują każdemu prawo do sądu, mające autonomiczny charakter oraz art. 177 Konstytucji, przewidujący domniemanie kompetencji sądu powszechnego we wszystkich sprawach, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych do właściwości innych sądów (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2003 r., III CZP 85/02, OSNC 2003, Nr 10, poz. 129). Szerokie rozumienie sprawy cywilnej i dopuszczalności drogi sądowej prowadzi do konstatacji, że w zasadzie każde roszczenie procesowe, sformułowane jako żądanie zasądzenia, ustalenia lub ukształtowania stosunku prawnego, niezależnie od merytorycznej zasadności, może być objęte drogą sądową, pod warunkiem, że dotyczy równorzędnych podmiotów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 listopada 2011 r.,

I CSK 50/11, niepubl.). Odnosi się to również do żądania zwrotu nienależnych świadczeń o charakterze publicznoprawnym, dla których podstawę materialną stanowią przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu, w szczególności art. 410 § 2 k.c. (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 21 marca 2013, III CZP 9/13, niepubl.; por. też uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2007 r., III CZP 35/07, OSNC 2008, nr 7-8, poz. 72, uchwałę Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 lutego 2008 r., I OPS 3/07, ONSAiWSA2008, Nr 2, poz. 21). Właściwość sądu powszechnego nie musi wynikać z pozytywnej normy, ustanawiającej jego kompetencję, wystarcza brak regulacji ustawowej, przekazującej ją innemu sądowi.

W chwili zawarcia przez strony umowy o dofinansowanie i refundacji projektu współfinansowanego Europejskiego Funduszu Rozwoju obowiązywała ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 ze zm. dalej jako u.f.p. z 2005 r.). W trakcie jej realizacji z dniem 1 stycznia 2010 r. weszła w życie nowa ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (jedn. tekst Dz. U. 2013 r., poz. 885 ze zm. dalej jako u.f.p. z 2009 r.). Jednakże zgodnie z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r.- Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241), dotacje udzielone przed dniem 1 stycznia 2010 r. podlegają zwrotowi na podstawie przepisów dotychczasowych, a zatem do zwrotu dotacji udzielonej stronie powodowej mają zastosowanie przepisy u.f.p. z 2005 r., a jedynie postępowanie w tym przedmiocie prowadzone jest już przez nowe organy określone w u.f.p. z 2009 r., gdyż postępowanie o zwrot dotacji zostało wszczęte po dniu 1 stycznia 2010 r. Dlatego do postępowania związanego z niewłaściwym wykorzystaniem przyznanych środków dotacji mają zastosowanie przepisy art. 211 u.f.p. z 2005 r. w brzmieniu obowiązującym od dnia 29 grudnia 2006 r., nadanym przez ustawę nowelizującą z dnia 8 grudnia 2006 r. (Dz. U. Nr 249, poz. 1832) oraz od dnia 20 grudnia 2008 r., nadanym przez ustawę nowelizującą z dnia 7 listopada 2008 r. (Dz. U. Nr 216, poz. 1370). Do treści art. 211 u.f.p. z 2005 r., która została przeniesiona do § 9 umowy nawiązuje się też w skardze kasacyjnej. W świetle tego unormowania, środki dotacji wykorzystane przez beneficjenta niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi (art. 211 ust. 1). W przypadku stwierdzenia wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem, instytucja zarządzająca wydaje decyzję określającą kwotę

przypadającą do zwrotu i termin, od którego nalicza się odsetki (art. 211 ust. 4). Od decyzji tej beneficjent może złożyć odwołanie do instytucji zarządzającej z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 211 ust. 4a). W sprawach nieuregulowanych w ust. 1 i 4 stosuje się odpowiednio przepisy działu III Ordynacji podatkowej, z wyjątkiem art. 57 tej ustawy (art. 211 ust. 5), a do egzekucji należności z tytułu zwrotu środków dotacji mają zastosowanie przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 211 ust. 7).

W podobnym stanie faktycznym i prawnym w postanowieniu z dnia 5 lipca 2013 r., IV CSK 12/13 (OSNC ZD 2014, nr D, poz. 63) Sąd Najwyższy wskazał, że powyższe przepisy przewidują drogę postępowania administracyjnego w sprawach stwierdzenia wykorzystania przez beneficjenta środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, określenia decyzją administracyjną kwoty przypadającej z tego tytułu do zwrotu, odwołania beneficjenta od tej decyzji oraz egzekucji należności w niej stwierdzonej. We wszystkich tego rodzaju sprawach droga sądowa jest więc wyłączona na podstawie art. 2 § 3 k.p.c., gdyż przepis szczególny, którym jest art. 211 ust. 1, 4, 4a, 5 i 7 u.f.p. z 2005 r., przekazał te sprawy, mające z natury rzeczy charakter spraw cywilnych, do właściwości innych organów (administracyjnych).

Jednakże zarówno w sprawie IV CSK 12/134 jak i w sprawie, do której odnosi się przedmiotowa skarga kasacyjna strona pozwana, która jako instytucja zarządzająca, miała obowiązek - po stwierdzeniu wykorzystania przez powódkę środków dotacji niezgodnie z przeznaczeniem - wydania decyzji określającej kwotę środków podlegającą zwrotowi, decyzji takiej nie wydała. Dopiero po wydaniu decyzji, dopuszczalne byłoby wezwanie beneficjenta do zwrotu środków, a w razie niedokonania zwrotu, potrącenie tej należności z kolejnej transzy dotacji, za zgodą lub bez zgody beneficjenta. Taka kolejność działań wynika nie tylko z umowy, ale także z art. 211 ust. 1, 4, 4a u.f.p. z 2005.

Strona pozwana, wbrew wymaganiom powyższych przepisów, nie wydała stosownej decyzji administracyjnej określającej wysokość nieprawidłowo wykorzystanej kwoty dotacji podlegającej zwrotowi przez stronę powodową, a tym samym nie wszczęła procedury administracyjnoprawnej przewidzianej w art.

211 u.f.p. z 2005 r. do dochodzenia zwrotu niewłaściwie wykorzystanej dotacji. Skorzystała natomiast z potrącenia - cywilnoprawnego instrumentu zmierzającego do odzyskania tej należności.

Skoro zatem nie doszło w ogóle do wszczęcia przewidzianej prawem procedury administracyjnoprawnej w celu dochodzenia zwrotu środków dotacji, a strony posłużyły się środkiem cywilnoprawnym, strona powodowa nie dysponuje możliwością obrony w postępowaniu administracyjnym. Sformułowane przez nią roszczenia mają niewątpliwie charakter roszczeń cywilnych, w rozumieniu art. 1 i art. 2 k.p.c., wywodzą się z umowy cywilnoprawnej oraz ze stricte cywilistycznej czynności prawnej potrącenia i niewątpliwie nie są roszczeniami wynikającymi z wydania, na podstawie art. 211 ust. 4 u.f.p. z 2005 r., decyzji administracyjnej o zwrocie dotacji, gdyż decyzji takiej nie wydano. Dlatego brak jest podstaw przewidzianych w art. 2 § 3 k.p.c. do stwierdzenia w sprawie niedopuszczalności drogi sądowej, skoro tego rodzaju spraw nie obejmuje art. 211 u.f.p. z 2005 r., jak również żaden inny przepis nie przekazał ich rozpoznania do właściwości innych organów (zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2013 r., III CZP 9/13, niepubl.; z dnia 16 maja 2012 r. III CZP 19/12, niepubl. oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2011 r. II CSK 520/10, OSNC-ZD 2012/2/34, z dnia 8 marca 2012 r. V CSK 164/11, z dnia 18 kwietnia 2012 r. V CSK 146/11 i z dnia 11 maja 2012 r. II CSK 545/11, niepubl. oraz wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 czerwca 2006 r. II GSK 63/06 i z dnia 20 grudnia 2007 r. II GSK 267/07 oraz postanowienie z dnia 10 lutego 2010 r. II GSK 86/10, niepubl.

Z tych przyczyn bezpodstawnie zarzuca się w skardze kasacyjnej naruszenia art. 1, 2 i 199 § 1 pkt 1 k.p.c.

Podobnie należy ocenić pozostałe zarzuty skargi kasacyjnej. Sąd Apelacyjny dokonując wykładni Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) w zakresie spełnienia warunku ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w odniesieniu do wykonania przedmiotu zamówienia uwzględnił, że postanowienia w tym przedmiocie zostały zamieszczone w trzech miejscach SIWZ. Sąd Apelacyjny prawidłowo przyjął, że z postanowień zawartych w części III ust. 1 pkt 4 ppkt c oraz w części III ust. 2pkt 4 ppkt m wynika, że każdy wykonawca, także

ten, w którego skład wchodzi wiele podmiotów, powinien legitymować się ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej przez nich działalności zgodnej z przedmiotem zamówienia na łączną wartość co najmniej 2.000.000 złotych. Sąd Apelacyjny uwzględniając integralność zapisów SIWZ uznał, iż także postanowienie zawarte w ust. 3 pkt 2 należy odczytywać w ten sposób, że wymaganie dotyczące podmiotów tworzących konsorcjum obejmowało wykazanie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w sumie na łączną kwotę 2.000.000 złotych. Tych zapisów nie kwestionował pozwany. Tak rozumiała je spółka Konsorcjum - Przedsiębiorstwa Budowlano- Inżynieryjnego „S.” spółka z o.o. w B., czemu dała wyraz w piśmie z dnia 22 czerwca 2009 r. W końcu trzeba też uwzględnić, iż pomimo wpłynięcia 11 ofert, w tym 7 złożonych przez konsorcja, żaden z uczestników przetargu nie wystąpił z zapytaniem lub protestem.

Bezpodstawnie zarzuca się w skardze kasacyjnej naruszenie art. 36 ust. 5 p.z.p. Zgodnie z tym przepisem w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 grudnia 2013 r. wykonawca mógł powierzyć wykonanie zamówienia podwykonawcom, z wyjątkiem przypadku gdy ze względu na specyfikę przedmiotu zamówienia zamawiający zastrzeże w SIWZ, że część lub całość zamówienia nie może być powierzona podwykonawcom. Z tej możliwości w zakresie pełnienia nadzoru inwestorskiego skorzystała powódka a decyzję tę usprawiedliwiał uwzględniony przez Sąd stopień skomplikowania technicznego projektu, konieczność połączenia wielu branż.

Jak wynika z dotychczasowych rozważań nie doszło do naruszenia wskazanych przez pozwanego przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych. Wbrew zarzutom skargi kasacyjnej Sąd drugiej instancji nie uzależnił nałożenia korekty pomocy finansowej od wystąpienia szkody w budżecie Unii Europejskiej. Wystarczy odwołać się do pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia i przytoczenia stwierdzenia, iż z definicji art. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 wynika, że szkoda może też mieć charakter potencjalny. W związku z tym, a także przy braku konkretyzacji innych „nieprawidłowości”, odpowiadających treści art. 2 pkt 7 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, które powodują lub mogłyby spowodować szkodę w budżecie ogólnym Unii Europejskiej w drodze finansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu ogólnego nie można zgodzić

się ze twierdzeniem wnoszącego skargę kasacyjną, iż doszło do naruszenia tego przepisu.

Sąd Apelacyjny nie naruszył też art. 5 k.c., który zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego stanowiskiem, służy wyłącznie ochronie osoby zobowiązanej i nie może być samodzielną podstawą nabycia praw podmiotowych, te bowiem wywodzą się ze stanowiących je norm prawa materialnego (wyrok z 28 kwietnia 2000 r., II CKN 258/00, niepubl.; wyrok z 5 marca 2002 r., I CKN 934/00, niepubl.). Sąd Apelacyjny podobnie ocenił funkcję art. 5 k.c. a zatem zastrzeżenia, odnośnie do zastosowania przez pozwanego istotnej korekty w końcowym etapie inwestycji z punktu widzenia zasad współżycia społecznego jakie przedstawił ten Sąd, przy uwzględnieniu zrealizowania w całości inwestycji, dotychczasowych pozytywnych wynikach kontroli ze strony Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Urzędu Zamówień Publicznych, nie mogły mieć i nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Z tych wszystkich względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną pozwanego Województwa (...).

Sąd Najwyższy na podstawie art. 98 § 1 i 3, 99 i 108 w zw. z art. 398²¹, 391 § 1 k.p.c. oddalił wniosek powódki o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego zawarty w piśmie z dnia 22 lipca 2014 r., ponieważ jej pisma procesowe, mające stanowić odpowiedź na skargę kasacyjną, zostały dwukrotnie zwrócone, co wyklucza przyznanie zwrotu kosztów wiążących się z ich sporządzeniem i wniesieniem.